

Dit document is met zorg en aandacht door de Wwft-commissie van het dekenberaad samengesteld en wordt u aangeboden om naar eigen inzicht te gebruiken. Aan dit document of aan het gebruik ervan kunnen geen rechten worden ontleend. Het dekenberaad aanvaardt op geen enkele wijze aansprakelijkheid voor gevolgen van het gebruik van de inhoud van dit document, of voor aanpassingen aan die inhoud door het kantoor c.q. de advocaat. Steeds zal in voorkomende gevallen een eigen, individuele afweging moeten worden gemaakt.

Model Risicobeleid

Namens het dekenberaad is een nieuw model Risicobeleid gemaakt. Het is aan het advocatenkantoor c.q. u als advocaat een risicobeleid op te stellen op een wijze die past bij uw kantoor. Dit model kan u daarbij behulpzaam zijn. U dient dit nog wel kantoor specifiek te maken. Het is niet mogelijk een standaard model risicobeleid te formuleren. Niet alleen de omvang van het kantoor en het soort praktijk is immers van belang om risico's te bepalen, maar bijvoorbeeld ook de locatie van uw kantoor/ kantoren, de kantoororganisatie en de risk appetite (risicobereidheid) van uw kantoor

In het risicobeleid dienen de volgende onderwerpen aan de orde te komen:

- A. Risk appetite;
- B. Toepasselijkheid Wwft;
- C. Cliëntenonderzoek;
 - o Bepalen risicoprofiel;
 - o Bepalen type cliëntenonderzoek;
 - o Inhoud vereenvoudigd, regulier en verscherpt cliëntenonderzoek
 - o Actualiseren cliëntenonderzoek;
 - o Cliëntenonderzoek kan niet worden afgerond;
 - o Bewaren stukken;
- D. Melding ongebruikelijke transactie;
- E. Compliancefunctie;
- F. Maatregelen m.b.t. risico's nieuwe technologieën in het economisch verkeer
- G. Evaluatie risicobeleid

Deze onderwerpen komen achtereenvolgens in dit model aan de orde.

De tekst die in het model cursief is opgenomen is een toelichting (al dan niet met vragen c.q. handvatten) over het betreffende onderwerp dat in het risicomodel dient te worden opgenomen. Het risicobeleid dient op deze punten kantoor specifiek te worden gemaakt. Ook de nummers van de bijlagen zijn niet ingevuld. U dient de bijlagen zelf van een nummer te voorzien. De cursieve tekst en voorgaande kan vervolgens worden verwijderd.

A. Risk appetite

Toelichting:

Bepaal de 'risk appetite' van uw kantoor. Tot aan welk risicoprofiel kan uw kantoor het risico reëel beoordelen en risicobeperkende maatregelen nemen? Welk type cliëntenonderzoek kan uw kantoor adequaat uitvoeren? Zijn er cliëntfactoren, dienstfactoren of geografische factoren die maken dat uw kantoor een zaak bij voorbaat niet aanneemt?

1. [tekst invullen door het advocatenkantoor]

B. Toepasselijkheid Wwft

2. Iedere nieuwe zaak wordt door de behandelend advocaat gecontroleerd op de toepasselijkheid van de Wwft (artikel 1a lid 4 sub c Wwft).

Is sprake van een dienst genoemd in art. 1a lid 4 sub c Wwft? Is daar geen sprake van, dan is de Wwft niet van toepassing.

Indien sprake is van een dienst genoemd in art. 1a lid 4 sub c Wwft, moet worden beoordeeld of sprake is van de vrijstelling van art. 1a lid 5 Wwft. Wanneer sprake is van de vrijstelling is de Wwft niet van toepassing.

Wanneer sprake is van een dienst genoemd in art. 1a lid 4 sub c en de vrijstelling van art. 1a lid 5 is niet van toepassing, dan is sprake van een Wwft-dienst.

3. Betreft het **geen Wwft-plichtige dienst** dan wordt dit met redenen onderbouwd vastgelegd in het dossier. De bepalingen over het cliëntenonderzoek zijn dan niet van toepassing.

Toelichting: deze tekst betreft een model, u kunt dit uiteraard aanpassen. Indien uw kantoor zelden tot nooit Wwft-zaken doet – bijvoorbeeld omdat u een procespraktijk heeft – kunt u er bijvoorbeeld voor kiezen om bij het openen van een dossier alleen de vraag: 'Is de Wwft van toepassing?' te beantwoorden met ja/nee. Indien u een gemengde praktijk heeft (met zowel Wwft-zaken als niet-Wwft-zaken) adviseert het dekenberaad om in elk dossier te motiveren waarom de Wwft wel of niet van toepassing is. Dit kan met behulp van het stroomschema of met het noteren van enkele steekwoorden zoals 'procedure' of 'echtscheiding'.

4. Betreft het **wel een Wwft-plichtige dienst** (dus een dienst als bedoeld in artikel 1a lid 4 sub c Wwft waarbij de uitzondering van artikel 1a lid 5 Wwft niet van toepassing is), dan wordt de zaak genoteerd in de aparte Wwft-administratie en wordt cliëntenonderzoek conform art. 3 e.v. Wwft verricht. Het cliëntenonderzoek dient te zijn afgerond vóórdat wordt gestart met de dienstverlening, tenzij sprake is van één van de uitzonderingen genoemd in art. 4 of 5 Wwft. In het dossier wordt een apart mapje gevoegd met daarin alle stukken die betrekking hebben op de Wwft. Dit betreft

in ieder geval (i) de beoordeling waarom de Wwft van toepassing is, (ii) de stukken die zijn vergaard binnen het cliëntenonderzoek en (iii) in voorkomend geval stukken die betrekking hebben op een melding bij de FIU.

C. Cliëntenonderzoek

Toelichting:

In het risicobeleid legt u de volgende zaken vast over het cliëntenonderzoek:

- *aan de hand van welke factoren bepaalt u het risicoprofiel?*
- *aan de hand van het risicoprofiel bepaalt u of u vereenvoudigd/regulier/verscherpt cliëntenonderzoek verricht.*
- *waaruit bestaat het vereenvoudigd/regulier/verscherpt cliëntenonderzoek?*
- *wanneer verricht u opnieuw een cliëntenonderzoek?*
- *wanneer moet de dienstverlening tussentijds worden beëindigd?*
- *welke extra maatregelen moeten worden genomen om de dienstverlening voort te zetten?*

5. [tekst invullen door het advocatenkantoor]

Bepalen risicoprofiel

*Toelichting: al naar gelang uw praktijk kunt u onderstaande tekst – in het bijzonder de genoemde risicofactoren aanpassen/aanvullen met risicofactoren die relevant zijn voor uw praktijk. Kijkt u daarbij nadrukkelijk naar de risicofactoren die worden genoemd in de RBA Legal Professionals (**bijlage x**).*

*In het bijzonder dient u te beoordelen of er in uw praktijk bepaalde diensten worden verricht of een bepaald type cliënt wordt bediend, die een hoger risico meebrengen. Betrek daarbij de ‘Variables that may influence risk assessment’ uit de RBA Legal Professionals (**bijlage x**) en de witwasdreigingen die zijn gesignaleerd in de NRA en de SNRA die relevant zijn voor uw praktijk.*

6. De advocaat bepaalt [*in overleg met de compliance officer*] het risico van de aan te nemen zaak aan de hand van de opgestelde risicoprofielen. Bepaald dient te worden of de gevraagde dienst een hoog, normaal of laag risico behelst.
7. Bij het bepalen van het risicoprofiel houdt de advocaat rekening met cliëntfactoren, dienstfactoren en geografische factoren.
8. Bij de bepaling van het risicoprofiel houdt de advocaat in elk geval rekening met de meest actuele versies van volgende documenten:
 - National Risk Assessment (NRA)
[cahier-national-risk-assessment-witwassen.pdf \(overheid.nl\)](https://www.overheid.nl/overheid/nra)

- Supranational Risk Assessment (SNRA)
[supranational risk assessment of the money laundering and terrorist financing risks affecting the union - annex.pdf \(europa.eu\)](#)
 - Guidance of a risk-based approach for legal professionals van de FATF (RBA Legal Professionals)
[Documents - Financial Action Task Force \(FATF\) \(fatf-gafi.org\)](#)
9. Uitgangspunt is dat het risico als normaal wordt beoordeeld. Slechts indien sprake is van risicoverlagende factoren èn er geen risicoverhogende factoren aanwezig zijn, kan het risico als laag worden beoordeeld. De enkele omstandigheid dat een cliënt woonachtig of gevestigd is in een laag-risico land is onvoldoende om de classificatie 'laag risico' toe te kennen. Wanneer er sprake is van risicoverhogende factoren wordt in beginsel de classificatie 'hoog risico' toegekend.
10. In het dossier wordt gemotiveerd vastgelegd welk risicoprofiel is toegekend aan de zaak. Daarbij wordt benoemd welke factoren zijn meegewogen en – indien van toepassing – welke risicobeperkende omstandigheden of maatregelen zijn meegewogen c.q. genomen.

Laag risico

- **Cliëntfactoren**

1. Is de cliënt een beursgenoteerde vennootschap en/of onderworpen aan openbaarmakingsregels voor wat betreft de transparantie en de eigendomsstructuur?
2. Is de cliënt een overheidsorgaan of een publiekrechtelijke organisatie?
3. Zijn de cliënt en UBO gevestigd c.q. woonachtig in een laag risicoland?

- **Dienstfactoren**

1. Alle hierna genoemde factoren zijn van toepassing:
 - a. Er is sprake van een voor het soort cliënt qua aard en omvang gebruikelijke transactie.
 - b. De dienst betreft geldstromen of geldbeheer met een financieel belang van minder dan EUR 100.000,-- per jaar.
 - c. Bij de transactie is geen sprake van internationale geldstromen, beheers/trustdiensten, betaling contant, in natura of in digitale valuta.
 - d. Er is geen sprake van een dienst die verband houdt met een van de witwasdreigingen genoemd in de meest recente versie van de NRA, de SNRA of de RBA Legal Professionals.

- **Geografische factoren**

1. Zijn de cliënt en UBO gevestigd c.q. woonachtig in een EU-staat?
2. Zijn de cliënt en UBO gevestigd c.q. woonachtig in een derde land met effectieve systemen om witwassen en/of financiering van terrorisme te bestrijden?

3. Zijn de cliënt en UBO gevestigd in een derde land waarvan bekend is dat er sprake is van weinig corruptie of andere criminaliteit?
4. Zijn de cliënt en UBO gevestigd c.q. woonachtig in een derde land dat volgens geloofwaardige bronnen zoals wederzijdse beoordelingen, gedetailleerde evaluatierapporten, of gepubliceerde follow-uprapporten, voorschriften inzake de bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering heeft die beantwoorden aan de FATF-aanbevelingen en die voorschriften effectief ten uitvoer leggen.

NB De enkele omstandigheid dat een cliënt woonachtig of gevestigd is in een laag-risico land is onvoldoende om de classificatie 'laag risico' toe te kennen. Hiervoor zijn meer risicoverlagende factoren nodig. Indien sprake is van dergelijke factoren dienen deze te worden benoemd.

Normaal risico

Indien er geen risicoverlagende of risicoverhogende factoren zijn, wordt de risicoclassificatie 'normaal' toegekend. Indien sprake is van risicoverhogende factoren, maar tevens risicobeperkende omstandigheden kan dit ertoe leiden dat de advocaat het risico als 'normaal' beoordeelt. Dit dient per geval te worden beoordeeld en gemotiveerd te worden vastgelegd.

Hoog risico

- Gelet op art. 8 Wwft wordt ten minste, maar niet uitsluitend, in de volgende gevallen een hoog risicoprofiel toegekend:
 1. De zakelijke relatie of transactie brengt naar haar aard een hoger risico op witwassen of financieren terrorisme met zich;
 2. de staat waar de cliënt woonachtig of gevestigd is, is op grond van art. 9 van de vierde anti-witwasrichtlijn door de Europese Commissie aangewezen als staat met een hoger risico op witwassen of financieren van terrorisme. Deze lijst is hier te vinden:
[EU policy on high-risk third countries | European Commission \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/euipo/anti-money-laundering/anti-money-laundering-policy-high-risk-third-countries)
- Voor het vaststellen of de zakelijke relatie of transactie naar haar aard een hoger risico meebrengt op witwassen of het financieren van terrorisme wordt in elk geval rekening gehouden met de factoren die zijn genoemd in bijlage drie bij de vierde anti-witwasrichtlijn. Deze zijn:

BIJLAGE III

Hierna volgt een niet-limitatieve lijst van factoren en soorten bewijs van potentieel hoger risico bedoeld in artikel 18, lid 3:

1. Cliëntgebonden risicofactoren:
 - a) de zakelijke relatie vindt in ongebruikelijke omstandigheden plaats;
 - b) cliënten die inwoner zijn van geografische gebieden met een hoger risico als vermeld in punt 3);
 - c) rechtspersonen of juridische constructies die vehikels zijn voor het aanhouden van persoonlijke activa;
 - d) vennootschappen met gevolmachtigde aandeelhouders of met aandelen aan toonder;
 - e) bedrijven waar veel geldverkeer in contanten plaatsvindt;
 - f) de eigendomsstructuur van de vennootschap lijkt ongebruikelijk of buitensporig complex gezien de aard van de vennootschapsactiviteit.
2. Product-, dienst-, transactie- of leveringskanaalgebonden risicofactoren:
 - a) private banking;
 - b) producten of transacties die anonimiteit bevorderen;
 - c) zakelijke relaties op afstand of transacties op afstand, zonder sommige garanties, zoals elektronische handtekeningen;
 - d) betalingen die worden ontvangen van onbekende of niet-verbonden derden;
 - e) nieuwe producten en nieuwe zakelijke praktijken, daaronder begrepen nieuwe leveringsmechanismen, en het gebruik van nieuwe of in ontwikkeling zijnde technologieën voor zowel nieuwe als reeds bestaande producten.
3. Geografische risicofactoren:
 - a) onverminderd artikel 9, landen die op basis van geloofwaardige bronnen zoals wederzijdse beoordelingen, gedetailleerde evaluatierapporten, of gepubliceerde follow-uprapporten, worden aangemerkt als een land zonder effectieve AML/CFT-systemen;
 - b) landen die volgens geloofwaardige bronnen significante niveaus van corruptie of andere criminele activiteit hebben;
 - c) landen waarvoor sancties, embargo's of soortgelijke maatregelen gelden die bijvoorbeeld door de Unie of de Verenigde Naties zijn uitgevaardigd;
 - d) landen die financiering of ondersteuning verschaffen voor terroristische activiteiten, of op het grondgebied waarvan als terroristisch aangemerkte organisaties actief zijn.

In aanvulling op c.q. ter invulling van het voorgaande wordt rekening gehouden met de volgende factoren:

- **Cliëntfactoren**

1. Is de cliënt of de UBO een PEP (geweest in de afgelopen 12 maanden) of gerelateerd aan een PEP (definitie van de PEP: art. 2 Uitvoeringsbesluit Wwft)? (Zie ook: [Wwft: Prominente publieke functies in Nederland \(belastingdienst.nl\)](http://www.belastingdienst.nl))
2. Is de cliënt niet fysiek aanwezig, zakelijke relatie op afstand of via tussenpersoon?
3. Is er sprake van ongebruikelijke omstandigheden rondom de zakelijke relatie?
4. Is de cliënt woonachtig in een staat met een verhoogd risico?

5. Is er sprake van rechtspersonen of juridische constructies die vehikels zijn voor het aanhouden van persoonlijke activa?
6. Is er sprake van vennootschappen met een gevolmachtigde aandeelhouder of met aandelen aan toonder?
7. Is er sprake van een onderneming waarin veel geldverkeer in contanten plaatsvindt?
8. Is of lijkt de eigendomsstructuur van de vennootschap ongebruikelijk of buitensporig complex, gezien de aard van de vennootschapsactiviteiten?

- **Dienstfactoren**

1. Is sprake van een voor het soort client qua aard en omvang ongebruikelijke transactie?
2. Is sprake van internationale geldstromen, beheers/trustdiensten, betaling contant, in natura of in digitale valuta?
3. Betreft het een transactie die anonimiteit bevordert?
4. Worden er betalingen in een dossier ontvangen vanuit het buitenland of van onbekende of niet bij de zaak betrokken derden?
5. Is sprake van een van de witwasdreigingen genoemd in de meest recente versie van de NRA, de SNRA of de RBA Legal Professionals?

- **Geografische factoren**

1. Is er een relatie met een land dat op basis van geloofwaardige bronnen, zoals wederzijdse beoordelingen, gedetailleerde evaluatierapporten of gepubliceerde follow-uprapporten kan worden aangemerkt als een land zonder effectieve AML/CFT-systemen (FATF Landenlijst)?
2. Is er een relatie met een land dat volgens geloofwaardige bronnen significante niveaus van corruptie of andere criminele activiteiten heeft?
3. Is er een relatie met een land waarvoor sancties, embargo's of soortgelijke maatregelen gelden die bijvoorbeeld door de Europese Unie of de VN zijn uitgevaardigd.
4. Is er een relatie met een land dat financiering of ondersteuning verschaft voor terroristische activiteiten of met grondgebied waarvan als terroristisch aangemerkte organisaties actief zijn.

- [EU policy on high-risk third countries | European Commission \(europa.eu\)](#)
- FATF hoogrisicoland: [Documents – Financial Action Task Force \(FATF\) \(fatf-gafi.org\)](#)
- FATF verscherpt toezicht: [Documents – Financial Action Task Force \(FATF\) \(fatf-gafi.org\)](#)
- EU sanctielijst: [EU Sanctions Map](#)
- Transparency International: [2021 Corruption Perceptions Index – Explore the... - Transparency.org](#)

Bepalen type cliëntenonderzoek

11. In het geval de advocaat een laag risicoprofiel heeft toegekend, kan hij volstaan met een vereenvoudigd cliëntenonderzoek. In het geval de advocaat een normaal risicoprofiel heeft toegekend verricht hij een regulier cliëntenonderzoek. In het geval de advocaat een hoog risico heeft toegekend aan een zaak, verricht hij een verscherpt cliëntenonderzoek.
12. Wanneer sprake is van een situatie zoals bedoeld in art. 8 lid 1 Wwft wordt in ieder geval een verscherpt cliëntenonderzoek verricht (zie ook de paragraaf 'hoog risicoprofiel').
13. **Bij alle vormen van cliëntenonderzoek: gebruik je gezond verstand! Roept de informatie/stukken die je cliënt verstrekt vragen op? Stel ze dan en vraag om onderbouwing van het antwoord. Wees kritisch.**

Vereenvoudigd cliëntenonderzoek

14. Indien na voorgaande beoordeling de advocaat vaststelt dat sprake is van een laag risico, kan worden volstaan met een vereenvoudigd cliëntenonderzoek. Dit onderzoek behelst in ieder geval het volgende:
 - a. Identificeren en verifiëren van de identiteit van de cliënt en in het voorkomend geval de UBO;
 - b. In voorkomend geval het UBO-register raadplegen, verifiëren of de juiste personen zijn ingeschreven. Doe zo nodig een terugmelding;
 - c. Vastleggen aard en doel van de zakelijke relatie of transactie;
 - d. Onderbouwen risicoprofiel;
 - e. Toereikende controle op de transacties om te verzekeren dat kan worden voldaan aan de meldplicht van art. 16 Wwft;
 - f. Vastleggen welke maatregelen nodig zijn om het cliëntenonderzoek actueel te houden (hoe vaak wordt het cliëntenonderzoek geactualiseerd?);
 - g. Vastleggen alle informatie en documenten die zijn verkregen tijdens het cliëntenonderzoek;
 - h. *[Aanvullen op basis van eigen praktijk]*
15. Zie voor het bepalen van de UBO art. 3 Uitvoeringsbesluit Wwft (***bijlage X***). Laat de cliënt aan de hand van een UBO-formulier gemotiveerd aangeven wie op welke gronden kwalificeren als (pseudo-)UBO (***bijlage X***). Beoordeel of u van mening bent dat de juiste personen zijn aangemerkt als UBO. Leg vast wie u op welke grond als UBO's heeft aangemerkt.
16. Verificatie van de identiteit kan geschieden aan de hand van de volgende documenten:

Natuurlijke personen

- een geldig paspoort;
- een geldige Nederlandse identiteitskaart;
- een geldige identiteitskaart die is afgegeven door het daartoe bevoegde gezag in een andere lidstaat en is voorzien van een pasfoto en de naam van de houder;
- een geldig Nederlands rijbewijs;
- een geldig rijbewijs dat is afgegeven door het daartoe bevoegde gezag in een andere lidstaat en is voorzien van een pasfoto en de naam van de houder;
- reisdocumenten voor vluchtelingen en vreemdelingen;
- vreemdelingendocumenten, afgegeven op grond van de Vreemdelingenwet 2000;
- een voldoende betrouwbaar identificatiemiddel.

Let op. Er kan geen genoegen worden genomen met een opgestuurde kopie. Het originele document dient te worden ingezien.

Nederlandse en buitenlandse rechtspersonen, in Nederland gevestigd

- (elektronisch) uittreksel handelsregister (optie: gewaarmerkt);
- een akte of verklaring, opgemaakt onderscheidenlijk afgegeven door een in Nederland of in een andere lidstaat gevestigde advocaat, notaris, kandidaat-notaris of een hiermee vergelijkbare, onafhankelijke beoefenaar van een juridisch beroep;
- indien sprake is van een kerkgenootschap zie art. 4 lid 2 onder c en d van de Uitvoeringsregeling Wwft.

Buitenlandse rechtspersonen, niet in Nederland gevestigd

- betrouwbare en in het internationale verkeer gebruikelijke documenten uit onafhankelijke bron, gegevens of inlichtingen;
- documenten, gegevens of inlichtingen die bij wet als geldig middel voor identificatie zijn erkend in de staat van herkomst van de cliënt;

Overige cliënten

- Aan de hand van documenten, gegevens of inlichtingen uit betrouwbare en onafhankelijke bron.

17. Op grond van art. 33 Wwft moeten in elk geval de volgende gegevens worden vastgelegd:

Natuurlijke personen, niet zijnde UBO

- de geslachtsnaam, de voornamen, de geboortedatum, het adres en de woonplaats, dan wel de plaats van vestiging van de cliënt alsmede van degene die namens die natuurlijke persoon optreedt, of een afschrift van het document dat een persoonidentificerend nummer bevat en aan de hand waarvan de verificatie van de identiteit heeft plaatsgevonden
- de aard, het nummer en de datum en plaats van uitgifte van het document met behulp waarvan de identiteit is geverifieerd

UBO

- de identiteit, waaronder ten minste de geslachtsnaam en voornamen;
- de gegevens en documenten die zijn vergaard op basis van de redelijke maatregelen die zijn genomen om de identiteit van de uiteindelijk belanghebbende te verifiëren;

Vennootschappen of andere juridische entiteiten

- de rechtsvorm, de statutaire naam, de handelsnaam, het adres met huisnummer, de postcode, de plaats van vestiging en het land van statutaire zetel;
- indien de vennootschap of andere juridische entiteit bij de Kamer van Koophandel is geregistreerd, het registratienummer bij de Kamer van Koophandel en de wijze waarop de identiteit is geverifieerd;
- van degenen die voor de vennootschap of juridische entiteit bij de instelling optreden: de geslachtsnaam, de voornamen en de geboortedatum.

Trusts of andere juridische constructies

- het doel en de aard van de trust of andere juridische constructie;
- het recht waardoor de trust of andere juridische constructie wordt beheerst.

Regulier cliëntenonderzoek

18. Betreft het een dienst die een normaal risico behelst, dan dient vóórdát de dienst wordt verleend of de zakelijke relatie wordt aangegaan een cliëntenonderzoek te worden uitgevoerd conform artikel 3 e.v. Wwft.

19. Het regulier cliëntenonderzoek behelst in ieder geval het volgende:

- a. Identificeren en verifiëren identiteit van de cliënt (zie hierover tevens de paragraaf over het vereenvoudigd cliëntenonderzoek);
- b. In voorkomend geval het identificeren van de UBO en het nemen van redelijke maatregelen om diens identiteit te verifiëren;
- c. Verkrijgen van inzicht in de eigendoms- en zeggenschapsstructuur van de cliënt
- d. Vaststellen of sprake is van een Politically Exposed Person (PEP);
- e. Check sanctielijsten;
- f. Vastleggen aard en doel van de zakelijke relatie of transactie;
- g. Onderbouwen risicoprofiel;
- h. Zo nodig onderzoek naar de source of funds;
- i. Vastleggen welke maatregelen nodig zijn om het cliëntenonderzoek actueel te houden (hoe vaak wordt het cliëntenonderzoek geactualiseerd?);
- j. Vaststellen of de cliënt voor zichzelf optreedt;
- k. In voorkomend geval vaststellen of de vertegenwoordiger bevoegd is de cliënt te vertegenwoordigen + de identiteit van de vertegenwoordiger vaststellen;
- l. Vastleggen alle informatie en documenten die zijn verkregen tijdens het cliëntenonderzoek (zie ook de paragraaf over het vereenvoudigd cliëntenonderzoek);
- m. *[Aanvullen op basis van eigen praktijk]*

20. Zie voor het vaststellen van de UBO art. 3 Uitvoeringsbesluit Wwft (**bijlage X**). Laat de cliënt aan de hand van een UBO-formulier gemotiveerd aangeven wie op welke gronden kwalificeren als (pseudo-)UBO (**bijlage X**). Beoordeel of u van mening bent dat de juiste personen zijn aangemerkt als UBO. Neem niet te snel genoegen met een pseudo-UBO, maar vraag goed door of er sprake is van een daadwerkelijke UBO. Vraag om onderliggende stukken, zoals uittreksels KvK, statuten, aandeelhoudersregisters, stemovereenkomsten, etc. Leg vast wie u op welke grond als UBO's heeft aangemerkt.
21. Zorg dat u inzicht krijgt in de eigendoms- en zeggenschapsstructuur. Leg de structuur en de stukken die deze structuur onderbouwen (zoals statuten, uittreksels KvK, etc.) vast. Vraag door naar de ratio van de structuur. Wanneer de cliënt niet kan uitleggen waarom voor een bepaalde structuur is gekozen – bijvoorbeeld wanneer er sprake is van vennootschappen die geen redelijk doel dienen – vormt dit reden om de zaak als hoog risico te kwalificeren.
22. Stel vast of sprake is van een PEP. Zie hiervoor art. 2 Uitvoeringsbesluit Wwft (**bijlage x**). Wanneer sprake is van een PEP is dit reden de zaak als hoog risico te kwalificeren en een verscherpt cliëntenonderzoek te verrichten.
23. Controleer – in voorkomend geval – of de cliënt voorkomt op sanctielijsten. Zie voor links naar de diverse sanctielijsten: [Klanten controleren op sancties \(sanctiewet\) | Ondernemersplein – KVK](#).
24. Leg de aard en doel van de zakelijke relatie vast, bijvoorbeeld door voeging van de opdrachtbevestiging in het Wwft-mapje in het dossier.
25. Leg vast op basis van welke factoren is gekozen voor het risicoprofiel 'normaal'.
26. Doe zo nodig onderzoek naar de herkomst van de middelen/vermogen. Vraag om onderbouwing in de vorm van stukken. Denk daarbij aan stukken van de bank, een accountantsverklaring, jaarrekeningen, etc. Wanneer de antwoorden van de cliënt of stukken vragen oproepen: stel ze. Wees kritisch en vraag door.
27. Stel vast of de cliënt voor zichzelf optreedt of voor iemand anders. Wees alert op stromannen en vraag door wanneer de cliënt geen antwoord kan geven op vragen. Wanneer sprake is van een (malafide) stroman is dit een onacceptabel risico. De dienst dient dan te worden geweigerd en beoordeeld moet worden of een melding op grond van art. 16 lid 4 Wwft moet worden gedaan.
28. Verifieer in voorkomend geval de identiteit van de vertegenwoordiger van de cliënt en controleer of hij/zij bevoegd is de cliënt te vertegenwoordigen. Leg de stukken hieromtrent vast.
29. Leg vast of risicobeperkende maatregelen nodig zijn en, zo ja, welke dit zijn.

30. Leg vast hoe vaak het cliëntenonderzoek wordt geactualiseerd. Wanneer de advocaat informatie krijgt waaruit blijkt dat niet alle informatie uit het cliëntenonderzoek actueel is, is dit hoe dan ook reden om het cliëntenonderzoek te actualiseren.
31. Leg alle informatie en documenten uit het cliëntenonderzoek vast in het Wwft-mapje in het dossier. Zie voor de identificerende gegevens die moeten worden vastgelegd ook de paragraaf over het vereenvoudigd cliëntenonderzoek.

Verscherpt cliëntenonderzoek

32. Betreft het een dienst die een hoog risico behelst, dan dienen de aanvullende maatregelen te worden getroffen als bedoeld in artikel 8 e.v. Wwft. De aanvullende maatregelen dienen te worden afgestemd op het verhoogde risico dat is gesignaleerd. Gedacht kan worden aan de volgende aanvullende maatregelen:
- a. Aanvullende cliënt-informatie verzamelen, zoals informatie over de reputatie van de cliënt, UBO of betrokkenen en onderzoek doen naar de achtergrond van de cliënt, UBO en betrokkenen;
 - b. Aanvullende controles, zoals een internet search of een controle met behulp van software die sanctielijsten en andere onafhankelijke, openbare bronnen checkt;
 - c. Wanneer de informatie die wordt verkregen daar aanleiding toe geeft: nader onderzoek doen naar de cliënt of UBO om het risico in kaart te kunnen brengen dat deze betrokken is bij strafbare feiten;
 - d. Diepgaander onderzoek doen naar de source of funds/source of wealth; vragen om documentatie hieromtrent (zoals een verklaring van de bank, accountantsverklaring, jaarrekening, andere stukken die de herkomst van het vermogen/fondsen onderbouwen);
 - e. Verzamelen van aanvullende informatie over het doel en de aard van de gevraagde dienst/voorgenomen transactie;
 - f. Verkrijgen en beoordelen van zakelijke informatie en achtergrondinformatie over de cliënt, UBO en in voorkomend geval overige betrokkenen
 - g. Frequenter actualiseren van het cliëntenonderzoek;
 - h. *[aanvullen op basis van eigen praktijk]*.
33. De advocaat bepaalt in overleg met *de compliance officer/de Wwft-verantwoordelijke* of gedurende de dienstverlening risicobeperkende maatregelen nodig zijn. In het dossier wordt vastgelegd welke maatregelen moeten worden genomen. De advocaat bepaalt *[in overleg met de compliance officer/de Wwft-verantwoordelijke]* hoe frequent het cliëntenonderzoek moet worden geactualiseerd. Dit wordt eveneens vastgelegd in het dossier.
34. De advocaat legt alle stukken en overwegingen vast in het Wwft-mapje in het dossier.
35. Is de cliënt of de UBO een PEP, een familielid of naast geassocieerde van een PEP of was deze dit minder dan 12 maanden geleden, dan dient op grond van art. 8 lid 5 Wwft de volgende maatregelen te worden genomen:

- a. toestemming vragen aan een persoon die deel uitmaakt van het hoger leidinggevend personeel voor het aangaan van de zakelijke relatie; deze toestemming wordt schriftelijk vastgelegd; *[naam/namen invullen van de personen die deze toestemming kunnen verlenen]*
- b. passende maatregelen worden getroffen om de bron van het vermogen en van de middelen die bij deze zakelijke relatie of deze transactie worden gebruikt vast te stellen; de maatregelen en de resultaten daarvan worden vastgelegd in het dossier;
- c. de zakelijke relatie wordt doorlopend aan verscherpte controle onderworpen.

36. Is er een relatie met een hoog-risicoland, dan dienen op grond van art. 9 Wwft de volgende aanvullende maatregelen te worden genomen:

- a. verzamelen aanvullende informatie over de cliënt en de UBO's;
- b. verzamelen aanvullende informatie met betrekking tot aard en doel van de zakelijke relatie;
- c. verzamelen van informatie over de herkomst van de fondsen/bron van vermogen;
- d. verzamelen van informatie over de achtergrond van en de beweegredenen voor de gevraagde dienst;
- e. verkrijgen schriftelijke goedkeuring hoger leidinggevend personeel; deze toestemming wordt schriftelijk vastgelegd;
- f. verrichten verscherpte controle op de zakelijke relatie door frequentere actualisatie van het cliëntenonderzoek en door het selecteren van transactiepatronen die nader onderzocht moeten worden.

Actualiseren cliëntenonderzoek

Toelichting: op basis van art. 3 lid 2 sub d Wwft dient een voortdurende controle op de zakelijke relatie te worden uitgevoerd. Dit brengt mee dat het cliëntenonderzoek periodiek geactualiseerd moet worden. Hoe frequent het cliëntenonderzoek wordt geactualiseerd wordt beoordeeld op basis van het risico en wordt vastgelegd in het cliëntenonderzoek. Afhankelijk van het vastgestelde risico kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een zesmaandelijkse, een jaarlijkse of een tweejaarlijkse hercontrole. Daarnaast dient het cliëntenonderzoek te worden geactualiseerd wanneer daar aanleiding voor is. U dient op basis van uw praktijk te beoordelen of onderstaande lijst dient te worden aangepast/aangevuld. Geactualiseerde gegevens dienen te worden vastgelegd. Indien het cliëntenonderzoek (na onderzoek) actueel blijkt te zijn, dient dit ook te worden vastgelegd.

37. Tijdens het cliëntenonderzoek dient te worden bepaald hoe frequent het cliëntenonderzoek moet worden geactualiseerd. Wanneer de advocaat constateert dat het cliëntenonderzoek niet meer up-to-date is, moet het in elk geval worden geactualiseerd. Ook in de volgende gevallen moet het cliëntenonderzoek worden geactualiseerd:

- Het transactiegedrag van de cliënt wijkt af van de verwachting op basis van eerder verricht cliëntenonderzoek;
- Wijziging in de structuur van de cliënt of een wijziging in de UBO;
- Indicaties dat de cliënt betrokken is bij witwassen of het financieren van terrorisme;
- Twijfel aan de betrouwbaarheid van eerder verkregen informatie;

38. Bij het actualiseren van het cliëntenonderzoek wordt aan de volgende zaken aandacht besteed:

- Klopt de UBO nog?
- Check op PEP, sancties, 'bad press';
- Klopt doel en aard relatie nog?
- Klopt risicoprofiel nog?
- Beoordeel of de gevraagde transacties van/diensten aan de cliënt:
 - passen binnen het risicoprofiel;
 - passen binnen het doel/aard zakelijke relatie;
 - passen binnen de bekende bron van middelen.

De advocaat vraagt zo nodig aanvullende informatie op bij de cliënt *en overlegt zo nodig met de compliance officer/ de kantoorverantwoordelijke.*

39. Wanneer een melding ongebruikelijke transactie (hierna: melding OT) wordt gedaan bij de FIU, dan overweegt de advocaat aantoonbaar of de zakelijke relatie kan worden voortgezet. *Hij overlegt hierover met de compliance officer.* Overwegingen hierover worden vastgelegd in het dossier.

Cliëntenonderzoek kan niet worden afgerond

40. In sommige gevallen kan het cliëntenonderzoek niet worden afgerond. Het kan ook voorkomen dat het actualiseren van het cliëntenonderzoek niet kan worden afgerond. Denk daarbij aan de volgende situaties:

- de cliënt weigert informatie te verstrekken;
- de cliënt weigert stukken te verstrekken;
- de cliënt weigert of kan geen antwoord geven op de vragen die worden gesteld;
- de advocaat twijfelt aan de betrouwbaarheid van de informatie van de cliënt.

41. Wanneer het cliëntenonderzoek niet kan worden afgerond, mag niet worden begonnen met de dienstverlening. Wanneer de dienstverlening al was gestart dient de zakelijke relatie te worden beëindigd.

42. Wanneer het cliëntenonderzoek niet kan worden afgerond of wanneer de zakelijke relatie wordt beëindigd omdat het cliëntenonderzoek niet kan worden geactualiseerd, moet worden beoordeeld of er indicaties zijn van witwassen of van financieren terrorisme. Bij de beoordeling daarvan dienen de witwasdreigingen/dreigingen financieren terrorisme die zijn gesignaleerd in de NRA en de SNRA te worden

betrokken. Ook dienen de 'red flags' zoals weergegeven in de RBA Legal Professionals te worden betrokken (**bijlage x**).

43. Wanneer er tevens sprake is van indicaties van witwassen of financieren terrorisme, moet onverwijld een melding worden gedaan bij de FIU op grond van art. 16 lid 4 Wwft. Voordat een melding wordt gemaakt, moet goed worden afgewogen of daartoe in het betreffende geval inderdaad een plicht bestaat. 'Onverwijld' staat er niet aan in de weg dat deze afweging wordt gemaakt en evenmin dat hierover wordt overlegd met de compliance officer, een (andere) kantoorgenoot en/of met het Kenniscentrum Wwft.

44. Wanneer een advocaat een melding bij de FIU overweegt overlegt hij altijd eerst met:

- *een kantoorgenoot [evt. naam specifieke kantoorgenoot];*
- *de compliance officer;*
- *het Kenniscentrum Wwft (bereikbaar via wwft@haagseorde.nl en via telefoonnummer 070 – 416 61 29).*

Bewaren stukken

45. De stukken van het cliëntenonderzoek dienen minimaal vijf jaar na de sluiting van het dossier te worden bewaard. Houd hierbij rekening met de termijnen in de AVG en hetgeen is opgenomen in uw privacy statement.

D. Melding ongebruikelijke transactie

46. De advocaat monitort of er aanleiding is een (voorgenomen) transactie als ongebruikelijk te kwalificeren.

47. Voor de advocaat gelden de volgende indicatoren bij de beoordeling of een (voorgenomen) transactie dient te worden aangemerkt als ongebruikelijk:

- a. Eén **objectieve indicator**: een transactie voor een bedrag van € 10.000 of meer, betaald aan of door tussenkomst van de instelling in contanten, met cheques aan toonder, een vooraf betaald betaalinstrument (prepaid card) of soortgelijke betaalmiddelen.
- b. Eén **subjectieve indicator**: een transactie waarbij de instelling aanleiding heeft om te veronderstellen dat deze verband kan houden met witwassen of financieren terrorisme.

48. Bij de invulling van de subjectieve indicator slaat de advocaat in elk geval acht op de witwasdreigingen en de ft-dreigingen die zijn gesignaleerd in de NRA en de SNRA en op de red flags die zijn genoemd in de RBA Legal Professionals (**bijlage x**).

49. Bij de invulling van de subjectieve indicator wordt acht geslagen op factoren verbonden aan de cliënt en aan de wederpartij, dienstfactoren en geografische factoren.
50. Bij de beoordeling of sprake is van de subjectieve indicator betreft de advocaat de herkomst van de middelen/vermogen die betrokken zijn bij de transactie. Dit geldt zowel voor de middelen/vermogen van de cliënt als voor de middelen/vermogen van de wederpartij.
51. *U neemt in uw risicobeleid risicofactoren op die relevant zijn voor uw praktijk. Daarbij slaat u acht op de NRA, SNRA, RBA Legal Professionals. Als bijlage bij dit risicobeleid is tevens gevoegd het document 'Voorbeelden bij de subjectieve indicator voor het melden van ongebruikelijke transacties door de instellingen als bedoeld in 1a lid 4 letter a en b Wwft (accountants, belastingadviseurs en administratiekantoren) alsmede instellingen als bedoeld in artikel 1a lid 4 letter de Wwft (notarissen, kandidaat-notarissen en toegevoegd notarissen)' van het BFT. Ook dit document kan als handvat dienen voor het vaststellen van mogelijke risicofactoren.*
52. Wanneer een advocaat twijfelt of hij een transactie als ongebruikelijk moet aanmerken overlegt hij met een van de onderstaande personen. Wanneer een advocaat voornemens is een melding ongebruikelijke transactie te doen overlegt hij in elk geval met een van de onderstaande personen:
- een kantoorgenoot [evt naam invullen]
 - de compliance officer
 - het Kenniscentrum Wwft (bereikbaar via wwft@haagseorde.nl en via telefoonnummer 070 – 416 61 29
53. Een melding ongebruikelijke transactie dient **onverwijld** te worden gedaan. Dit betekent niet dat er geen overleg mag plaatsvinden met een kantoorgenoot, compliance officer of kenniscentrum. Dit overleg dient wel onverwijld plaats te vinden.
54. Een melding bij de FIU geschiedt via het meldportaal van de FIU: [GoAML Home \(fiu-nederland.nl\)](https://www.fiu-nederland.nl) Hiervoor heeft het kantoor een gebruikersnaam en wachtwoord. *Het kantoor is [wel/niet] geregistreerd bij de FIU. De gebruikersnaam en wachtwoord zijn op te vragen bij [naam]. Indien het kantoor een samenwerkingsverband betreft met zowel advocaten als andere dienstverleners dient ieder type dienstverlener (advocatuur, notariaat, etc) een eigen account te hebben: let op dat de melding wordt gedaan via het account van de advocatuur.*
- 55. Het is de advocaat niet toegestaan de cliënt te informeren dat hij een melding heeft gedaan bij de FIU!**
56. De advocaat legt de overwegingen om wel of geen melding te doen vast in het Wwft-mapje in het dossier. **Let op:** Ook wanneer wordt besloten om geen melding te doen worden de overwegingen vastgelegd in het dossier.

57. De advocaat overweegt of de omstandigheden die hebben geleid tot het doen van een melding of het overwegen van het doen van een melding, aanleiding geven om de dienstverlening te beëindigen. Daarbij slaat de advocaat tevens acht op art. 7.3 Voda. Deze overwegingen worden vastgelegd in het dossier.
58. De stukken die betrekking hebben op de melding worden op grond van art. 34 Wwft gedurende 5 jaar bewaard, te rekenen vanaf het tijdstip van de melding respectievelijk het tijdstip van het bericht van de FIU. Hieronder vallen de volgende stukken en gegevens:
- alle gegevens die nodig zijn om de transactie te kunnen reconstrueren;
 - een afschrift van de melding aan de FIU en de daarbij verstrekte informatie en gegevens;
 - de ontvangstbevestiging van de FIU.
59. Het is mogelijk dat de FIU, nadat een melding is gedaan, om nadere gegevens of inlichtingen verzoekt op grond van art. 17 Wwft. Dit is ook mogelijk indien de melding is gedaan door een andere instelling dan de advocaat (bijvoorbeeld de notaris of accountant). Wanneer de advocaat niet de melder is, dient de advocaat eerst na te gaan of hij de cliënt bijstaat dan wel bij stond in een Wwft-zaak. Wanneer de dienst van de advocaat niet onder het bereik van de Wwft valt of viel, is het de advocaat niet toegestaan de informatie te verstrekken.
60. Wanneer de FIU om nadere gegevens of inlichtingen verzoekt in het kader van een melding van de advocaat, dient de advocaat te beoordelen of dit verzoek binnen de reikwijdte van art. 17 Wwft. Bij twijfel overlegt de advocaat met de compliance officer, en kantoorgenoot en/of het Kenniscentrum Wwft.

E. Compliancefunctie

Toelichting: u dient in het beleid aan te geven of uw kantoor een compliance functie heeft. U kunt de hieronder genoemde lijst met taken van de compliance functie zo nodig aanpassen.

61. Het kantoor beschikt [*wel/niet*] over een compliance officer. De compliance is [*intern/extern*] geregeld. De compliance officer is [*naam*] en is bereikbaar via [*telefoonnummer/e-mailadres*].
62. De Wwft kantoorverantwoordelijke is [*naam*].
63. De compliance functie bestaat in ieder geval uit de volgende taken:
- controleren van kantoorprocedures Wwft;
 - betrokken zijn bij cliëntacceptatie, met name bij (potentiële) cliënten of uiteindelijk belanghebbenden afkomstig uit hoog-risicolanden, bij (potentiële) cliënten of uiteindelijk belanghebbenden die kwalificeren als politiek prominent persoon of bij integriteitsrisico's van (potentiële) cliënten zoals wanneer er

redelijkerwijs aanleiding is te veronderstellen dat sprake is of kan zijn van belastingontduiking en andere vormen van fiscale fraude, het ontwijken van sanctiewetgeving, witwaspraktijken of terrorismefinanciering;

- rapporteren van bevindingen naar het bestuur van het kantoor (bijvoorbeeld over aantal meldingen, risicovolle dossiers e.d.);
- actief betrokken zijn bij het Wwft-risicobeleid en -risicomanagement;
- vervullen van een actieve controlerende rol bij de dienstverlening aan hoog-risicocliënten, waaronder ook het bevorderen van en het leveren van assistentie bij het tijdig melden van ongebruikelijke transacties;
- op peil houden van de kennis van de Wwft binnen het kantoor;
- informeren van degenen die binnen het kantoor werkzaam zijn over welke interne normen, kantoorprocedures en maatregelen er gelden;
- informeren van degenen die binnen het kantoor werkzaam zijn over wijzigingen in relevante regelgeving en de concrete gevolgen daarvan;
- verstrekken van advies aan Wwft-plichtige advocaten binnen het kantoor of in concrete gevallen een werkzaamheid al dan niet als Wwft-plichtige dienst moet worden aangemerkt, alsmede het schriftelijk vastleggen en bijhouden van de overwegingen hiervan;
- verstrekken van advies aan Wwft-plichtige advocaten binnen het kantoor of in concrete gevallen een transactie als ongebruikelijk moet worden aangemerkt, alsmede, zowel ingeval van melding als indien van melding wordt afgezien, het schriftelijk vastleggen en bijhouden van de overwegingen hiervan;
- fungeren als aanspreekpunt voor de deken in geval van vragen of onderzoeken.

F. Maatregelen m.b.t. risico's nieuwe technologieën in het economisch verkeer

Toelichting: op grond van art. 2a lid 2 Wwft is de instelling verplicht om adequate maatregelen te nemen ter voorkoming van risico's op witwassen en financiering van terrorisme die kunnen ontstaan door het gebruik van nieuwe technologieën in het economisch verkeer.

64. *[Neem hier tekst op afgestemd op uw praktijk en kantoorbeleid. Bijvoorbeeld: uw kantoor neemt geen cryptovaluta aan en behandelt geen zaken/transacties waarbij cryptovaluta zijn betrokken. Of benoem de concrete maatregelen die u neemt indien u wel zaken behandelt waarbij cryptovaluta of andere nieuwe technologieën in het economisch verkeer zijn betrokken.]*

G. Evaluatie risicobeleid

Gelet op art. 2b lid 3 en 2c lid 4 Wwft wordt geadviseerd het risicobeleid periodiek te evalueren. U kunt in het risicobeleid aangeven hoe vaak het risicobeleid wordt geëvalueerd en waaruit deze evaluatie bestaat.

65. Jaarlijks wordt een overzicht opgesteld van meldingen die zijn gedaan in verband met een ongebruikelijke transactie of het niet voltooiën van een cliëntenonderzoek.
66. Het risicobeleid van het kantoor wordt periodiek geëvalueerd. Dat betekent dat het risicobeleid elke [*aantal*] jaar wordt geëvalueerd, voor het eerst eind [*jaartal*], wordt het risicobeleid van het kantoor geëvalueerd. Er wordt bekeken of iedere advocaat waar nodig een Wwft-dossier heeft aangelegd en of het risicobeleid op de juiste wijze is toegepast. Daarnaast wordt beoordeeld of de risicofactoren die zijn genoemd in het risicobeleid aanvulling/aanpassing behoeven. Ook wordt beoordeeld of er nieuwe versies van de NRA, SNRA en RBA Legal Professionals en/of andere relevante documenten beschikbaar zijn gekomen. Indien noodzakelijk wordt het risicobeleid aangepast.

Tot slot

Gebruik je gezond verstand, wees kritisch en vraag door! Heb je twijfels? Overleg met een kantoorgenoot, de compliance officer of het Kenniscentrum Wwft.

Model maart 2023